

Jaarrekening 2017

Stichting Zuidwester

5.1 JAARREKENING 2017

INHOUDSOPGAVE	Pagina
5.1 Jaarrekening 2017	
Geconsolideerde jaarrekening	
5.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2017	4
5.1.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2017	5
5.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2017	6
5.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	17
5.1.6 Mutatieoverzicht (im)-materiële vaste activa	25
5.1.7 Mutatieoverzicht financiële vaste activa	26
5.1.8 Overzicht langlopende schulden 2017	27
5.1.9 Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	28
Enkelvoudige jaarrekening	
5.1.10 Enkelvoudige balans per 31 december 2017	34
5.1.11 Enkelvoudige resultatenrekening over 2017	35
5.1.12 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	36
5.1.13 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2017	37
5.1.14 Enkelvoudig mutatieoverzicht (im)-materiële vaste activa	45
5.1.15 Enkelvoudig mutatieoverzicht financiële vaste activa	46
5.1.16 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	47
5.1.17 Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2017	48
Vaststelling en goedkeuring	
5.1.18 Ondertekening bestuur en toezichthouders	50
5.2 Overige gegevens	51
5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	52
5.2.2 Nevenvestigingen	52
5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52

**5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 december 2017
(na resultaatsbestemming)**

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u> €	<u>31-dec-16</u> €
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	0	164.770	332.146
Materiële vaste activa	1	61.522.896	58.757.548
Financiële vaste activa	2	<u>5.143.595</u>	<u>7.679.083</u>
Totaal vaste activa		<u>66.831.261</u>	<u>66.768.777</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	0	15.494
Vorderingen en overlopende activa	4	4.608.578	4.571.312
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	400.382	391.766
Liquide middelen	6	<u>10.359.289</u>	<u>13.864.660</u>
Totaal vlottende activa		<u>15.368.250</u>	<u>18.843.232</u>
Totaal activa		<u><u>82.199.510</u></u>	<u><u>85.612.009</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		42.808	42.808
Bestemmingsfonds		23.538.666	23.219.412
Algemene en overige reserves		-613.063	-578.236
Totaal eigen vermogen	7	<u>22.968.411</u>	<u>22.683.984</u>
Voorzieningen	8	6.402.282	6.638.701
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	38.855.660	41.411.213
Kortlopende schulden (ten hoogste een jaar)			
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	13.973.156	14.878.111
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	5	0	0
Totaal Passiva		<u><u>82.199.510</u></u>	<u><u>85.612.009</u></u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017 €	2016 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	12	87.952.757	84.754.191
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdwet)	13	628.287	701.222
Overige bedrijfsopbrengsten	14	1.443.216	1.596.264
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>90.024.260</u>	<u>87.051.678</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	61.391.646	58.752.117
Afschrijvingen op (im)-materiële en financiële vaste activa	16	5.702.893	6.277.498
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa		0	0
Overige bedrijfskosten	17	21.311.429	19.720.267
Som der bedrijfslasten		<u>88.405.967</u>	<u>84.749.881</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		1.618.294	2.301.797
Financiële baten en lasten	18	-1.333.866	-1.399.260
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		<u>284.428</u>	<u>902.537</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>284.428</u></u>	<u><u>902.537</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u> €	<u>2016</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten		319.254	933.595
Algemene en overige reserves		-34.827	-31.057
		<u><u>284.428</u></u>	<u><u>902.537</u></u>

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			1.618.294		2.301.796
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	16	5.702.892		6.277.497	
- overige mutaties vaste activa	16	149.402		-94.800	
- mutaties voorzieningen	8	<u>-236.419</u>		<u>-871.631</u>	
			5.615.875		5.311.066
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	3	15.494		3.765	
- vorderingen	4	-37.266		167.754	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	5	-8.616		-1.402.015	
- kortlopende schulden (excl.schulden aan kredietinstellingen)	10	<u>-904.961</u>		<u>-1.411.347</u>	
			-935.350		-2.641.843
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>6.298.819</u>		<u>4.971.019</u>
Ontvangen interest	18	4.447		8.508	
Betaalde interest	18	-1.338.313		-1.430.301	
			<u>-1.333.866</u>		<u>-1.421.793</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			4.964.953		3.549.226
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen (im)-materiële vaste activa	0, 1	-8.341.095		-2.413.875	
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	1.426.323		902.737	
Overige investeringen in financiële vaste activa	2	0		-30.000	
Nieuw opgenomen langlopende vordering					
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			<u>-6.914.773</u>		<u>-1.541.138</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	9	0		0	
Aflossing leningen	9	-2.555.551		-2.555.551	
Ontvangst langlopende vordering op AM	9	<u>1.000.000</u>		<u>1.000.000</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.555.551		-1.555.551
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-3.505.371</u></u>		<u><u>452.537</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari			13.864.660		13.412.123
Stand geldmiddelen per 31 december			<u>10.359.289</u>		<u>13.864.660</u>
Mutatie geldmiddelen			-3.505.371		452.537

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING 2017

5.1.4.1 Algemeen

Zorginstelling Stichting Zuidwester is statutair (en feitelijk) gevestigd te Middelharnis, op het adres Dwarsweg 40 en is geregistreerd onder KvK-nummer 41186583.

De belangrijkste activiteiten zijn het verlenen van zorg- en dienstverlening aan mensen met een verstandelijke beperking, jeugdigen en jongeren met ernstige psychische, psychosociale of gedragsproblematiek en alle daarmee samenhangende vormen van ondersteuning en begeleiding.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Groepsverhoudingen

In deze jaarrekening zijn de financiële cijfers van Stichting Zuidwester, Stichting Zuidwester voor Werk, Stichting Wonen Werken West-Brabant en Stichting Beheer Zorgvastgoed opgenomen.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, tenzij anders toegelicht. De vergelijkende cijfers zijn waar nodig aangepast ten behoeve van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen, de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie rechtspersonen

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zuidwester zijn de financiële cijfers verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Stichting Zuidwester. Gegevens van de geconsolideerde maatschappijen die nadere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon.

In de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Zuidwester zijn tevens opgenomen de entiteiten die tot de groep behoren. Dit betreffen:

a) Stichting Zuidwester voor Werk, te Middelharnis	- RvB gelijk aan Stichting Zuidwester
b) Stichting Wonen, Werken West-Brabant, te Zevenbergen	- RvB en RvT gelijk aan Stichting Zuidwester
c) Stichting SBZ Zuidwester, te Middelharnis	- RvB en RvT gelijk aan Stichting Zuidwester

a) betreft instelling voor arbeidsreïntegratie voor mensen met een verstandelijke beperking. Er is gekozen voor een bestuurs-/directiemodel. Derhalve is geen Raad van Toezicht benoemd. Deze entiteit huurt personeel in van Stichting Zuidwester (jobcoaching en dagbesteding) ten behoeve van cliënten van o.a. Stichting Zuidwester.

b) betreft instelling voor zorg- en dienstverlening voor mensen met een beperking. Deze leverde dagbesteding en wordt thans niets meer mee gedaan.

c) betreft instelling voor zorgvastgoed. Deze is destijds in het leven geroepen voor de overname van het zorgvastgoed van Stichting Zuidwester vanuit een coöperatie. Deze stichting is leeg.

Stichting Beheer Zorgvastgoed heeft dezelfde Raad van Bestuur en Raad van Toezicht als Stichting Zuidwester.

Verbonden rechtspersonen

Zuidwester is geen transacties met verbonden partijen aangegaan die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden.

5.1.4.2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf 'consolidatie' worden aangemerkt als verbonden partij. Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd Stichting Zuidwester aan te merken als verbonden partij.

Stichting Zuidwester heeft geen verbonden partijen die niet in de consolidatie worden betrokken.

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van Stichting Zuidwester.

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De (im-)materiële en financiële vaste activa die betrekking hebben op gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire jaarlijkse afschrijvingen, bepaald op bedrijfseconomische grondslagen (verwachte werkelijke gebruiksduur).

Op bedrijfsterreinen, op vaste activa in ontwikkeling en op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Grootschalig vastgoed (gebouwen inclusief installaties) wordt afgeschreven over de economische levensduur van 30 jaar, restwaarde nihil (tenzij panden in het verleden dusdanig ingrijpend zijn gerenoveerd dat de levensduur substantieel is verlengd).

Kleinschalig vastgoed (gebouwen inclusief installaties) wordt afgeschreven over de economische levensduur van 30 jaar, restwaarde 80 % op basis van de WOZ-waarde.

Inventarissen worden afgeschreven over 10 jaar, computerapparatuur in 3 jaar en andere vaste bedrijfsmiddelen in 5 jaar.

Groot onderhoud:

Vanuit het strategisch vastgoedplan is vastgelegd dat het planmatig onderhoud in de lopende jaren zoveel mogelijk gelijkmatig zijn verdeeld. De kosten worden in de exploitatie meegenomen en hierdoor niet meer geactiveerd en afgeschreven.

Vaste activa - bijzondere waardevermindering

Uit de bedrijfswaardeberekening blijkt dat de netto contante waarde van de kasstromen met betrekking tot vastgoed voldoende is om de boekwaarde af te dekken. Een bijzondere waardevermindering is voor Zuidwester niet aan de orde. Voor buiten gebruik gestelde panden in eigendom zijn waar nodig voorzieningen gevormd.

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen, wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet kan worden terugverdiend. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (=hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Stichting Zuidwester beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Stichting Zuidwester hanteert als kasstroombgenererende eenheid een regio. Elke regio bestaat uit een BOV (basis ondersteuningsvoorziening) en buitenlocaties.

5.1.4.2 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Bij de bedrijfswaardeberekening gaat Zuidwester uit van de volgende veronderstellingen:

- a) Levensduur van gemiddeld 30 jaar voor grootschalig vastgoed, restwaarde nihil (tenzij panden in het verleden dusdanig ingrijpend zijn gerenoveerd dat de levensduur substantieel is verlengd).
- b) Levensduur van gemiddeld 30 jaar voor kleinschalig vastgoed, restwaarde 80% op basis van de WOZ-waarde.
- c) Bezettingsgraad van 97%.
- d) Huidige samenstelling van de cliëntenpopulatie.
- e) Genormaliseerde kasstromen, waarbij rekening is gehouden met de inkomsten (compensatieregeling) met betrekking tot de overgangsregeling van 2012 tot en met 2017.
- f) Disconteringsvoet van 5%.

Overige financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa (niet gerelateerd aan vastgoed) wordt gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

De Nederlandse overheid heeft de bekostiging van kapitaallasten van het vastgoed van zorginstellingen met ingang van 2012 aangepast met een overgangsregime van 2012 tot en met 2017. Het bouwregime is met ingang van 2009 vervallen. De overheid heeft een compensatieregeling getroffen voor de resterende boekwaarde van spookpanden, leegstaande panden en asbestproblematiek. Vanuit de bedrijfswaardeberekeningen verwacht Zuidwester geen ingrijpende veranderingen, daar de meerjarenexploitatie positief wordt ingeschat.

Voorraden

Voorraden hebben betrekking op de winkelvoorraad van de buurtsupermarkt en zijn gewaardeerd tegen kostprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid. Per ultimo 2017 zijn er geen voorraden meer.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Zuidwester hanteert hier de statische benadering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas-, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan Stichting Zuidwester en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde en nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

5.1.4.3 GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Toelichting per categorie voorziening:

Jubilea

Deze voorziening heeft tot doel een voorziening te treffen voor in de toekomst te verwachten uitkeringen aan personeelsleden die een 12½, 25, 40 jarig dienstjubileum of pensioengerechtigde leeftijd bereiken. Bij de berekening van deze voorziening is rekening gehouden met een gemiddelde loonkosten-stijging van 2% per jaar en de disconteringsvoet voor 2017 bedraagt 1,49%. De berekening is gedaan op basis van gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De disconteringsvoet voor 2016 was 1,49%.

PBL

Deze voorziening heeft betrekking op de invoering van het Persoonsgebonden Budget Levensfase in de CAO 2010. Vanaf 2011 worden de reguliere rechten hiervan overgeboekt van de kortlopende schulden naar de voorziening. De PBL voorziening wordt ieder jaar aan het eind van het boekjaar bepaald en het saldo wordt toegevoegd of onttrokken aan de voorziening. De disconteringsvoet voor 2017 bedraagt 0,29 % op basis van de verwachte gemiddelde looptijd. De disconteringsvoet voor 2016 was 0,29%.

Arbeidsongeschiktheid

De voorziening arbeidsongeschiktheid heeft betrekking op het gedurende twee jaar doorbetalen van salaris aan personeel dat op balansdatum naar verwachting niet meer zal terugkeren in het arbeidsproces door ziekte of arbeidsongeschiktheid. De voorziening is gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag. In de berekening is rekening gehouden met de 100% in het eerste ziektejaar en 70% in het tweede ziektejaar. Vanaf 2016 wordt rekening gehouden met uitbetaling van transitievergoedingen aan het einde van de verzuimperiode van twee jaar. De voorziening wordt gevormd tegen nominale waarde.

Reorganisatievoorziening

In december 2015 is het nieuwe managementmodel voor Zuidwester vastgesteld. Een van de eerste effecten hiervan is dat het zorgmanagement anders is georganiseerd, waardoor een groep medewerkers boventallig is geworden. Deze medewerkers (hebben) kunnen solliciteren naar een nieuwe functie binnen Zuidwester en voor hen geldt een sociaal plan. In 2017 zijn de ondersteunende diensten anders georganiseerd, wat tevens heeft geleid tot boventalligheid. Voor de verwachte kosten van de boventalligheid is een voorziening opgenomen met een maximale looptijd van 5 jaar. De voorziening wordt gevormd tegen nominale waarde.

Verlieslatende contracten

Stichting Zuidwester heeft een aantal contracten afgesloten waarbij een negatief verschil ontstaat tussen de door zorginstelling na de balansdatum te ontvangen prestatie en de door haar na de balansdatum te verrichten contraprestatie. Voor dit negatieve verschil is een voorziening opgenomen. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de onvermijdbare kosten. Ultimo 2017 is er geen sprake meer van verlieslatende contracten.

Saneringsverplichting terrein HO

In het kader van de verkoop van de grond op Hernesseroord aan AM heeft Zuidwester de verplichting om indien vervuiling wordt aangetroffen deze tot een maximum bedrag te saneren. Zuidwester heeft een realistische inschatting gemaakt van het risico van 80k welke in de voorziening is opgenomen. De voorziening wordt gevormd tegen nominale waarde.

Asbestproblematiek

Stichting Zuidwester heeft in 2011 een asbestinventarisatie gehouden. Een groot deel van de inventarisatie kan binnen de Beleidsregel Compensatie immateriele vaste activa worden opgevangen. Waar dit niet mogelijk is, omdat er geen vervangende huisvesting wordt gerealiseerd is aanvullend een voorziening getroffen om in de toekomst het asbest te kunnen verwijderen. De voorziening wordt gevormd tegen nominale waarde en wordt jaarlijk geïndexeerd en indien nodig geactualiseerd.

Voorziening sloop

Een pand op Hernesseroord zal in 2018 worden gesloopt. De opdracht hiervoor is verstrekt.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen van de langlopende schulden voor komend jaar worden opgenomen onder kortlopende schulden.

5.1.4.3 GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

De opbrengsten uit dienstverlening worden verantwoord naar rato van de verrichte prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum en in verhouding tot in totaal te verrichten diensten (onder de voorwaarde dat het resultaat betrouwbaar kan worden geschat, dit indien aan de volgende voorwaarden is voldaan: a. het bedrag kan op betrouwbare wijze worden bepaald; b. waarschijnlijke economische voordelen; c. de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en d. gemaakte kosten en kosten die nog moeten worden gemaakt kunnen betrouwbaar worden bepaald; als dat niet kan dan opbrengsten slechts verwerken tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening). Bij de berekening van het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten is geen rekening gehouden met de na-indexering.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten, zodra redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Stichting Zuidwester heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Zuidwester. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Zuidwester betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In maart 2018 bedroeg de dekkingsgraad 98,6%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Zuidwester heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Zuidwester heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

5.1.4.3 GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Uitgangspunten Sociaal Domein

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en of Jeugdwet-omzet heeft de stichting de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals hiervoor opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie'). De wijze waarop de individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling is op dit moment nog niet bekend, echter de raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2018 of later.

KOSTEN

Algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

5.1.4.4 Grondslagen van segmentering

Stichting Zuidwester levert gehandicaptenzorg en beschouwt alle geleverde zorg als één segment.

Toelichting financiële instrumenten

Algemeen

Stichting Zuidwester maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen de financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen en omvatten debiteuren, overige vorderingen, liquide middelen, leningen en overige financiële verplichtingen, crediteuren en overige te bepalen posten. De instelling handelt niet in financiële derivaten.

Stichting Zuidwester handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het nakomen door een tegenpartij van aan Zuidwester verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Renterisico's en kasstroomrisico's

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de rentevaste periode. De leningen worden zoveel mogelijk aangehouden tot het einde van de looptijd. Zuidwester heeft daarom als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om tussentijdse rentefluctuaties te beheersen.

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

5.1.4.5 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de (semi-)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

5.1.4.6 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financiële activiteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan de kredietinstellingen niet begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

5.1.4.6a Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.6b Fiscale positie

Door de invoering van de WMO en Jeugdwet met ingang van 1 januari 2015, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van WMO en jeugdzorg/-hulp aan haar minderjarige inwoners. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van WMO en jeugdzorg/-hulp. Voor Zuidwester zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractsbasis (vanaf 2015) - meer dan voorheen - tot het risico van (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht leiden. Oorzaak van deze eventuele vennootschapsbelastingplicht ligt in het feit dat jeugdzorginstellingen veelal geen beroep meer kunnen doen op de zogenoemde 'subsidie-vrijstelling' in de vennootschapsbelasting, omdat niet meer wordt voldaan aan de bijbehorende voorwaarden. Daardoor wordt aangenomen dat de jeugdzorginstellingen (meestentijds stichtingen) in beginsel een onderneming in fiscale zin drijven met (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht tot gevolg. Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig is voor deze instellingen vervolgens van belang of er nog andere mogelijkheden c.q. vrijstellingen zijn om (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht te voorkomen. Hierbij valt te denken aan de zogenoemde 'zorgvrijstelling' in de vennootschapsbelasting. De instelling heeft een analyse gemaakt van de eventuele vennootschapsbelastingplicht en is tot de conclusie gekomen dat er geen sprake is van een belastingplicht.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

0. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Software	164.770	332.146
Totaal immateriële vaste activa	<u>164.770</u>	<u>332.146</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	332.146	481.623
Bij: investeringen	0	45.085
Af: afschrijvingen	-167.376	-194.570
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>164.770</u>	<u>332.146</u>

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Totaal		
Aanschafwaarde	792.293	964.651
Impairment/ vastgoedvoorziening	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	-627.523	-632.505
Boekwaarde per 31 december	<u>164.770</u>	<u>332.146</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	39.117.664	42.519.328
Machines en installaties	10.191.048	10.891.261
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.255.969	4.936.607
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	6.958.215	410.352
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>61.522.896</u>	<u>58.757.548</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	58.757.548	61.744.009
Bij: investeringen	8.341.095	2.368.790
Af: afschrijvingen	-4.149.874	-4.547.314
Bij: vrijval impairment/ vastgoed voorziening	444	94.800
Af: desinvesteringen	-1.426.323	-902.737
Boekwaarde per 31 december	<u>61.522.896</u>	<u>58.757.548</u>

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Totaal		
Aanschafwaarde	113.056.271	108.483.753
Impairment/ vastgoedvoorziening	-19.556	-20.000
Cumulatieve afschrijvingen	-51.513.824	-49.706.204
Boekwaarde per 31 december	<u>61.522.896</u>	<u>58.757.548</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Toelichting vrijval herwaardering 2015/ vrijval vastgoedvoorziening 2015

T.b.v. de verkoop van het terrein aan AM zijn in het verleden investeringen gedaan voor de herstructurering van de terreinen HO. Door onzekerheden m.b.t. de koopovereenkomst zijn deze posten destijds voorzien middels de vastgoedvoorziening. Nu de koopovereenkomst in 2015 een feit is geworden zijn de investeringen die voor een bedrag van € 1.731k waren voorzien vrijgevallen.

De voorziening vastgoed heeft betrekking op impairment van de waardering van te verkopen leegstaande/af te stoten panden en herontwikkeling Den Berg.

In de post bedrijfsgebouwen en terreinen zijn 2 gebouwen opgenomen die in de verkoop staan met een boekwaarde van € 482.000.

Mutatie-overzicht materiële vaste activa

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<u>Overige vorderingen</u>		
SBB Zomerland	30.000	30.000
<u>Compensatieregeling Nza</u>		
Compensatieregeling Nza	0	1.517.051
<u>Langlopende vorderingen</u>		
Vordering op AM	4.780.000	5.780.000
<u>Disagio</u>		
Disagio langlopende leningen Wfz	333.595	352.032
Totaal financiële vaste activa	<u>5.143.595</u>	<u>7.679.083</u>

Toelichting:

Langlopende vorderingen

In 2015 is een koopovereenkomst gesloten met AM. Hiermee is een deel van het terrein "Hernesseroord" verkocht. De koopsom zal in acht jaarlijkse termijnen worden voldaan, te starten op 15 januari 2016.

In 2016 heeft Zuidwester een achtergestelde lening aan SBB Zomerland verstrekt van € 30.000,- op basis van de NZA rentenormering voor langlopende leningen. De lening voldoet hiermee aan marktconforme voorwaarden.

Mutatie-overzicht financiële vaste activa

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.7.

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	7.679.084	10.184.582
Bij: nieuwe langlopende vordering	0	30.000
Af: aflossing langlopende vordering op AM	-1.000.000	-1.000.000
Af: overige mutaties	-149.846	0
Af: afschrijvingen	-1.385.643	-1.535.498
Boekwaarde per 31 december	<u>5.143.594</u>	<u>7.679.083</u>

Toelichting:

Financiële vaste activa - overige mutaties

In 2017 is het actief waarvoor de vordering inzake de compensatieregeling was opgenomen verkocht. Op het moment van verkoop was er nog een restwaarde van € 150 K. Dit is opgenomen bij overige mutaties. Per saldo is er bij de verkoop van deze locatie sprake van een boekwinst.

3. Voorraden

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Overige voorraden:		
Buurtsuper Vierpolders	0	15.494
Totaal voorraden	<u>0</u>	<u>15.494</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

4. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<u>Vorderingen op debiteuren:</u>		
Debiteuren	364.897	423.176
Voorschotten bewonersgelden	451.900	453.900
Vordering WMO/SRW/Jeugdwet	985.401	894.173
Vorderingen op debiteuren bijkomende kosten	14.892	24.544
<u>Overige vorderingen:</u>		
Vordering AM < 1 jaar	1.009.966	1.101.583
<u>Vooruitbetaalde bedragen:</u>		
Premie zorgverzekering personeel	22.948	20.227
Onderhouds- en service contracten	507.719	440.644
Opleidingen	138.780	86.441
Huisvesting	82.626	61.422
Huishoudgelden	191.723	239.158
Overige	127.313	41.960
<u>Vooruitontvangen facturen</u>	0	0
<u>Nog te ontvangen bedragen:</u>		
Rente	0	281
Subsidie	129.571	138.226
Overige	461.770	553.064
<u>Overige overlopende activa:</u>		
Meer-keuze-arbeidsvoorwaarden	107.751	103.864
Overige	11.322	-11.350
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>4.608.578</u>	<u>4.571.312</u>

Toelichting:

Vorderingen op debiteuren

De voorziening voor oninbaarheid, die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 109.552

Alle overige vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

5. Vorderingen (+) uit hoofde van financieringstekort en/of schulden (-) uit hoofde van financieringsoverschot

	t/m 2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	523.203	0	523.203
Financieringsverschil boekjaar			400.382	400.382
Indexeringen			0	0
Correcties voorgaande jaren	0	59.620	0	59.620
Betalingen/ontvangsten	0	-582.823	0	-582.823
Subtotaal mutatie boekjaar	0	-523.203	400.382	-122.821
Saldo per 31 december	0	0	400.382	400.382
Voorziening overproductie		0		0
Saldo per 31 december	0	0	400.382	400.382

Stadium van vaststelling (per erkenning):

CZ	c	c	a
Achmea	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	400.382	391.766
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	-523.203
	400.382	914.969
Specificatie financieringsverschil in het boekjaar	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	82.950.469	80.329.766
Af: ontvangen voorschotten	82.550.086	79.938.002
Totaal financieringsverschil	400.382	391.764

Toelichting:

Zorgkantoor CZ

De uiteindelijke vordering op de balansdatum bedraagt € 337.314 en heeft betrekking op 2017.

Zorgkantoor Achmea

De uiteindelijke vordering op de balansdatum bedraagt € 63.068 en heeft betrekking op 2017.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Kassen	9.281	20.895
ING	2.510.300	2.500.956
Van Lanschot Bank	235.650	1.610.628
ABNAMRO bank	6.406.486	8.551.405
Rabobank	1.196.093	1.179.923
Kruisposten kas/bank/giro	1.480	854
Totaal liquide middelen	10.359.289	13.864.660

Toelichting:

De liquide middelen zijn conform Treasurybeleid verdeeld over verschillende gerenommeerde banken en zijn vrij beschikbaar. De afname van liquide middelen wordt veroorzaakt door investeringen in nieuwbouw vanuit eigen middelen.

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

7. Groepsvermogen

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	42.808	42.808
Bestemmingsfonds(en)	23.538.666	23.219.412
Algemene en overige reserves	<u>-613.063</u>	<u>-578.236</u>
Totaal groepsvermogen	<u>22.968.411</u>	<u>22.683.985</u>

Groepsvermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u>	<u>Resultaat-</u>	<u>Overige</u>	<u>Saldo per</u>
	<u>31-dec-16</u>	<u>bestemming</u>	<u>mutaties</u>	<u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	42.808	0	0	42.808
Bestemmingsfonds	23.219.412	319.254	0	23.538.666
Algemene en overige reserves	<u>-578.236</u>	<u>-34.827</u>	<u>0</u>	<u>-613.063</u>
Totaal groepsvermogen	<u>22.683.985</u>	<u>284.427</u>	<u>0</u>	<u>22.968.411</u>

Toelichting:

Bestemmingsfonds

Voorheen de Reserve Aanvaardbare Kosten. Deze is opgebouwd vanuit resultaten gefinancierd vanuit de Wlz en de WMO resultaten met ingang vanaf 1 januari 2015.

Algemene en overige reserves

In deze post is het resultaat (verlies) van voorgaande jaren van de niet-Wlz activiteiten van Zuidwester begrepen, dit had betrekking op de negatieve resultaten van de supermarkt activiteiten, die zijn afgestoten in 2010.

Zuidwester voor Werk heeft 2017 afgesloten met een klein negatief resultaat, door verder afnemende activiteiten en omzet.

	<i>Eigen vermogen</i>	<i>Resultaat</i>
Stichting Zuidwester geconsolideerd:	22.968.411	284.427
Stichting Zuidwester voor Werk	-613.063	-34.827
Stichting Wonen en Werken West-Brabant	-28.308	0
Stichting SBZ Zuidwester	0	0
Stichting Zuidwester, enkelvoudig	<u>23.609.785</u>	<u>319.254</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

8. Voorzieningen

	Saldo per 31-dec-16	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>					
Personele voorzieningen:					
Jubilea	896.673	75.798	0	64.893	907.578
PBL	3.190.242	1.330.639	0	1.254.833	3.266.047
Arbeidsongeschiktheid	862.826	392.078	320.663	298.487	635.754
Reorganisatie	1.035.087	251.627	289.285	321.578	675.851
	<u>5.984.827</u>	<u>2.050.142</u>	<u>609.948</u>	<u>1.939.792</u>	<u>5.485.230</u>
Overige voorzieningen:					
Saneringsverplichting terrein HO	80.000	0	0	0	80.000
Verlieslatende contracten	46.362	8.312	19.414	35.260	0
Asbestproblematiek	326.474	328.088	0	0	654.562
Voorziening sloop	201.037	23.803	27.528	14.823	182.490
	<u>653.874</u>	<u>360.203</u>	<u>46.942</u>	<u>50.083</u>	<u>917.052</u>
Totaal voorzieningen	<u>6.638.701</u>	<u>2.410.345</u>	<u>656.890</u>	<u>1.989.875</u>	<u>6.402.282</u>
<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:</i>					31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)					2.782.396
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)					3.655.244
Hiervan langlopend (> 5 jaar)					560.639

PASSIVA

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

9. Langlopende schulden (nog meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	41.411.212	43.966.764
Totaal langlopende schulden	<u>41.411.212</u>	<u>43.966.764</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	43.966.765	46.522.316
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	2.555.551	2.555.551
Af: vervroegde aflossing	0	0
Stand per 31 december	<u>41.411.212</u>	<u>43.966.765</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.555.551	2.555.551
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>38.855.660</u>	<u>41.411.214</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	2.555.551	2.555.551
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	38.855.663	41.411.212
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	28.633.458	31.189.007

Voor een nadere specificatie van de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	1.869.098	987.832
Belastingen en sociale premies	2.534.040	2.503.929
Schulden terzake pensioenen	254.560	1.306.202
Nog te betalen salarissen, personeel niet in loondienst en overige personele kosten	1.157.743	1.370.699
Vakantiegeld	1.953.144	1.931.873
Vakantiedagen	957.205	897.140
Omzetbelasting	22.325	12.974
Nog te betalen energie / huur	107.774	222.485
Dagbesteding derden	78.668	70.872
Accountantskosten	49.567	44.891
Te betalen rente en disagio	207.927	220.787
Te betalen onderhoudskosten	230.208	348.547
Vooruitontvangen opbrengsten	165.884	104.109
Nog te betalen frictiekosten	47.776	66.669
Fonds t.b.v. bewoners	109.854	132.208
Personeelsvereniging	18.060	26.185
Vooruitontvangen bedragen personele subsidies	508.537	608.068
Investeringsverplichtingen	0	0
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	2.555.551	2.555.551
Overigen	1.145.236	1.467.091
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>13.973.156</u>	<u>14.878.112</u>

Toelichting:

Daling van de schulden terzake pensioenen wordt veroorzaakt door een gewijzigde afrekeningsystematiek van het pensioenfonds. Het saldo crediteuren is hoger door facturen inzake de onderhanden nieuwbouw.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

11. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Garantiefaciliteit

Bij Van Lanschot Bankiers N.V. staat een garantiefaciliteit uit van € 9.518, waar verpanding van creditgeld tegenover staat. Er zijn geen rekening courant faciliteiten bij banken.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

Stichting Zuidwester is als deelnemer van het Waarborgfonds aansprakelijk voor de verleende borgstellingen door het Waarborgfonds, nadat het eigen vermogen is aangesproken van het Waarborgfonds, voor 3 % van de geborgde leningen van Zuidwester.

Hypothecaire zekerheid

Zuidwester heeft al haar vastgoed in eigendom in (gedeelde) hypothecaire zekerheid gesteld richting het Waarborgfonds en ABN Amrobank.

Huurverplichtingen

Ultimo 2017 zijn de minimale (operational) leasebetalingen inzake huurpanden van Stichting Zuidwester als volgt:

Niet langer dan 1 jaar	403.023
Tussen 1 en 5 jaar	1.743.402
Langer dan 5 jaar	4.171.612
	<u>6.318.037</u>

Ultimo 2017 zijn de minimale (operational) inzake leasebetalingen kopieer/print apparaten van Stichting Zuidwester als volgt:

Niet langer dan 1 jaar	112.471
Tussen 1 en 5 jaar	37.490
Langer dan 5 jaar	0
Tussen 1 en 5 jaar	<u>149.961</u>

Ultimo 2017 zijn de minimale (operational) lease betalingen inzake auto's van Stichting Zuidwester als volgt:

Tussen 1 en 5 jaar	<u>124.952</u>
--------------------	----------------

ORT

Ultimo 2016 was als niet uit de balans blijvende verplichting de claim inzake nabetaling ORT opgenomen. In 2017, na deponering van de jaarrekening 2016, is door CAO partijen een akkoord over de nabetaling ORT bereikt. Deze ORT is in 2017 aan de betreffende medewerkers uitbetaald.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Als gevolg van materiële nacontroles door zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT (IM)-MATERIELE VASTE ACTIVA

	Totaal IMVA	MVA				Totaal MVA
	Software	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	964.651	75.939.930	23.054.000	9.079.475	410.352	108.483.753
- cumulatieve afschrijvingen	632.505	33.400.603	12.162.739	4.142.862	0	49.706.204
- overige vaste activa	0	20.000	0	0	0	20.000
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>332.146</u>	<u>42.519.328</u>	<u>10.891.261</u>	<u>4.936.612</u>	<u>410.352</u>	<u>58.757.548</u>
Mutaties in het boekjaar						
- Activering	0	298.085	0	1.495.148		1.793.233
- investeringen	0	0	0	0	6.547.862	6.547.862
- afschrijvingen	167.376	2.396.249	690.997	1.062.628	0	4.149.874
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	172.358	107.199	9.500	737.050	0	853.749
.cumulatieve afschrijvingen	172.358	107.199	9.500	737.050	0	853.749
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	2.621.219	87.362	206.246	0	2.914.827
mutatie overige vaste activa	0	444	0	0	0	444
cumulatieve afschrijvingen	0	1.317.276	78.146	93.082	0	1.488.505
						0
per saldo	0	-1.303.498	-9.216	-113.164	0	-1.425.879
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-167.376</u>	<u>-3.401.663</u>	<u>-700.213</u>	<u>319.356</u>	<u>6.547.862</u>	<u>2.765.343</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	792.293	73.509.598	22.957.138	9.631.327	6.958.215	113.056.271
- cumulatieve herwaarderingen					0	0
- cumulatieve afschrijvingen	627.523	34.372.377	12.766.089	4.375.358	0	51.513.824
- overige vaste activa	0	19.556	0	0	0	19.556
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>164.770</u>	<u>39.117.665</u>	<u>10.191.048</u>	<u>5.255.969</u>	<u>6.958.215</u>	<u>61.522.891</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	20%	3,3%	3,3%	33,33% - 10%	0,0%	

5.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	FVA			Totaal FVA
	Disagio	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	352.033	1.517.051	5.810.000	7.679.084
Kapitaalstortingen				0
Resultaat deelnemingen				0
Afschrijvingen	18.438	1.367.205	0	1.385.643
Aflossing vordering op AM	0	0	1.000.000	1.000.000
overige	0	149.846	0	149.846
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>333.595</u>	<u>0</u>	<u>4.810.000</u>	<u>5.143.595</u>
Som waardeverminderingen	0	0	0	0

5.1.8 OVERZICHT LANGLOPENDE LENINGEN

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2016	Aflossing in 2017	Restschuld december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflos-sings-wijze	Aflossing tm december 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	9-sep-02	4.700.000	30	lineair	2,980%	2.506.435		156.652	2.349.783	1.566.522	15	lineair	156.652	Wfz
BNG	16-sep-02	6.300.000	30	lineair	2,990%	3.360.000		210.000	3.150.000	2.100.000	15	lineair	210.000	Wfz
NWB	19-nov-02	4.000.000	30	lineair	3,100%	2.133.333		133.333	2.000.000	1.333.334	15	lineair	133.333	Wfz
BNG	20-mrt-00	2.949.567	30	lineair	3,860%	2.064.697		147.478	1.917.219	1.179.827	13	lineair	147.478	VWS
NWB	3-nov-08	6.806.703	20	lineair	2,800%	1.021.004		85.084	935.920	510.501	11	lineair	85.084	Wfz
BNG	9-dec-09	4.000.000	30	lineair	3,730%	3.066.667		133.333	2.933.334	2.266.667	22	lineair	133.333	Wfz
BNG	9-dec-09	4.150.000	30	lineair	3,730%	3.181.667		138.333	3.043.334	2.351.667	22	lineair	138.333	Wfz
NWB	6-mei-10	4.053.484	40	lineair	3,490%	3.445.461		101.337	3.344.124	2.837.439	33	lineair	101.337	Wfz
NWB	12-dec-11	14.000.000	20	lineair	3,040%	10.500.000		700.000	9.800.000	6.300.000	14	lineair	700.000	Wfz
BNG	14-dec-12	10.000.000	20	lineair	2,610%	8.000.000		500.000	7.500.000	5.000.000	15	lineair	500.000	Wfz
ABN AMRO	1-jul-15	5.000.000	15	lineair	2,900%	4.687.500		250.000	4.437.500	3.187.500	13	lineair	250.000	hypothecair
Totaal						43.966.764	0	2.555.551	41.411.214	28.633.458			2.555.551	

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

BATEN

12. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	83.015.875	80.450.212
Opbrengsten Jeugdwet	1.011.728	1.025.648
Opbrengsten Wmo	2.262.597	1.644.936
Overige zorgprestaties	1.662.557	1.633.395
Totaal	<u>87.952.757</u>	<u>84.754.191</u>

Toelichting:

Wettelijk budget stijgt door de verdere opbouw van 70% naar 85% overgangsregeling normatieve kapitaalslasten (NHC) en normatieve inventariscomponent (NIC), indexering en een hogere productie.

13. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

	2017	2016
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	1.672	18.113
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	626.616	683.109
Totaal	<u>628.287</u>	<u>701.222</u>

14. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
<u>Overige dienstverlening:</u>		
Algemene administratieve diensten	8.555	56.361
Hotelmatige diensten	560.270	680.301
Bewonersgebonden functies	46.727	39.773
Opbrengsten reïntegratie en buurtsupers	303.768	383.951
Transactie resultaten vastgoed	33.038	55.639
Overige	490.857	380.239
Totaal	<u>1.443.216</u>	<u>1.596.264</u>

15. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Lonen en salarissen	44.985.365	43.303.210
Sociale lasten	6.745.838	6.823.966
Pensioenpremies	3.656.623	3.543.003
	<u>55.387.826</u>	<u>53.670.179</u>

Andere personeelskosten:

Kosten werving en selectie	182.686	210.602
Opleidingskosten	1.354.271	1.362.099
Werkkleding	15.284	17.960
Kosten arbo en reïntegratie	268.072	239.947
Reiskosten woon-/werkverkeer	895.949	841.732
Overige personele kosten	190.460	425.131
Sub-totaal	<u>58.294.549</u>	<u>56.767.650</u>

Personeel niet in loondienst	3.097.097	1.984.466
Totaal personeelskosten	<u>61.391.646</u>	<u>58.752.117</u>

Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.108</u>	<u>1.088</u>
--	--------------	--------------

Er zijn geen werknemers werkzaam buiten Nederland.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

Toelichting

Lonen en salarissen

In de lonen en salarissen van 2017 is een bedrag van € 607.000 (exclusief sociale lasten) begrepen inzake nabetaling ORT voorgaande jaren.

16. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	167.376	194.566
- materiële vaste activa	4.149.874	4.547.434
- financiële vaste activa	1.385.642	1.535.497
	<u>5.702.892</u>	<u>6.277.497</u>

17. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	5.541.183	4.971.406
Algemene kosten	5.781.901	5.849.053
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	3.573.901	3.362.127
Onderhoud- en energiekosten		
- Onderhoud	3.079.364	2.192.101
- Energie	1.151.901	1.266.123
Subtotaal	<u>4.231.265</u>	<u>3.458.223</u>
Huur en leasing	2.115.703	2.033.939
Operationele lease	67.479	45.522
Totaal bedrijfskosten	<u>21.311.432</u>	<u>19.720.271</u>

Toelichting

Onderhoud

In deze post is een dotatie van € 328.000 begrepen inzake voorziening asbest. Daarnaast is er sprake van een stijging in planmatig onderhoud conform het onderhoudsplan.

18. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	4.447	17.357
Rentelasten	-1.338.313	-1.416.617
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.333.866</u>	<u>-1.399.260</u>

WNT-VERANTWOORDING 2017 STICHTING ZUIDWESTER

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Zuidwester. Het voor Stichting Zuidwester toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 166.000 en is gebaseerd op het WNT-maximum voor de zorg klasse IV.¹

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling²

bedragen x € 1	J.W.A. Waardenburg	N. Baroch-Ammerlaan
Funcctiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	177.519	177.520
Beloningen betaalbaar op termijn	11.124	11.124
<i>Subtotaal</i>	188.643	188.644
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	166.000	166.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	188.643	188.644
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	Het overgangsrecht is van toepassing uitgaande van klasse G (188.660 boekjaar 2015). Voor 2017 is klasse IV van toepassing.	Het overgangsrecht is van toepassing uitgaande van klasse G (188.660 boekjaar 2015). Voor 2017 is klasse IV van toepassing.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 (in fte)	1,0	1,0
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	177.803,00	177.097,00
Beloningen betaalbaar op termijn	10.856,00	10.856,00
Totaal bezoldiging 2016	188.659,00	187.953,00

1a. Leidinggevende en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling²

bedragen x € 1	P.J.G. Knöps
Functiegegevens	gewezen lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	85.680
Beloningen betaalbaar op termijn	8.754
<i>Subtotaal</i>	94.434
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	166.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	94.434
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 (in fte)	1,0
Beloning plus belaste onkostenvergoeding	84.132,00
Beloningen betaalbaar op termijn	8.633,00
Totaal bezoldiging 2016	92.765,00

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	L.L. Schoots	S.E. Opijnen-Zwart	P. Nouwens
Functiegegevens	[VOORZITTER]	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	19.800	13.200	13.200
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.900	16.600	16.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	21.263	14.500	13.292
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	21.263	14.500	13.292

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	T.J. te Berge	J. Springvloed-Dubbeld
Functiegegevens	[LID]	[LID]
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging		
Bezoldiging	13.200	13.200
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	16.600	16.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	13.292	13.292
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2016	13.292	13.292

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Algemene kosten

20. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	72.000	124.907
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	2.057	8.077
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	0	6.394
Totaal honoraria accountant	<u>74.057</u>	<u>139.377</u>

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichhouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder het punt WNT-verantwoording.

5.1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 december 2017
(na resultaatsbestemming)

	Ref.	31-dec-17 €	31-dec-16 €
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	0	164.770	332.146
Materiële vaste activa	1	61.514.732	58.746.121
Financiële vaste activa	2	5.143.595	7.679.083
Totaal vaste activa		<u>66.823.096</u>	<u>66.757.350</u>
Vlottende activa			
Vorraden	3	0	15.494
Vorderingen en overlopende activa	4	5.255.079	5.157.579
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	5	400.382	391.766
Liquide middelen	6	10.325.682	13.825.027
Totaal vlottende activa		<u>15.981.143</u>	<u>19.389.866</u>
Totaal activa		<u><u>82.804.239</u></u>	<u><u>86.147.216</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal		42.808	42.808
Bestemmingsfonds		23.566.977	23.247.723
Algemene en overige reserves		0	0
Totaal eigen vermogen	7	<u>23.609.785</u>	<u>23.290.531</u>
Vorzieningen	8	6.402.282	6.638.701
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	9	38.855.661	41.411.212
Kortlopende schulden (ten hoogste een jaar)			
Kortlopende schulden en overlopende passiva	10	13.936.513	14.806.775
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	5	0	0
Totaal Passiva		<u><u>82.804.239</u></u>	<u><u>86.147.216</u></u>

5.1.11 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2017

	Ref.	2017	2016
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	12	87.952.757	84.754.191
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	13	628.287	701.222
Overige bedrijfsopbrengsten	14	1.139.448	1.522.336
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>89.720.492</u>	<u>86.977.749</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	15	61.090.857	58.685.081
Afschrijvingen op materiële en financiële vaste activa	16	5.697.999	6.269.740
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa		0	0
Overige bedrijfskosten	17	21.278.516	19.690.781
Som der bedrijfslasten		<u>88.067.372</u>	<u>84.645.601</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		1.653.120	2.332.149
Financiële baten en lasten	18	-1.333.866	-1.399.260
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		<u>319.254</u>	<u>932.889</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>319.254</u></u>	<u><u>932.889</u></u>

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2017	2016
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	319.254	932.889
Organisatieontwikkeling	0	0
Algemene en overige reserves	0	0
	<u><u>319.254</u></u>	<u><u>932.889</u></u>

5.1.12 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING 2017

Voor de grondslagen van deze enkelvoudige jaarrekening verwijzen wij u naar de grondslagen van de geconsolideerde jaarrekening. Zie 5.1.4.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

0. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Software	164.770	332.146
Totaal immateriële vaste activa	<u>164.770</u>	<u>332.146</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	332.146	481.623
Bij: investeringen	0	45.085
Af: afschrijvingen	-167.380	-194.570
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>164.766</u>	<u>332.138</u>

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Totaal		
Aanschafwaarde	792.293	964.651
Cumulatieve herwaardering	0	0
Impairment/ vastgoedvoorziening	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	-627.523	-632.505
Boekwaarde per 31 december	<u>164.770</u>	<u>332.146</u>

1. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	39.117.664	42.519.328
Machines en installaties	10.191.048	10.891.261
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	5.247.805	4.925.180
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	6.958.215	410.352
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	0	0
Totaal materiële vaste activa	<u>61.514.732</u>	<u>58.746.121</u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	58.746.121	61.738.490
Bij: investeringen	8.339.465	2.355.124
Af: vrijval herwaardering	0	0
Af: afschrijvingen	-4.144.981	-4.539.556
Bij: vrijval impairment/ vastgoed voorziening	444	94.800
Af: desinvesteringen	-1.426.323	-902.737
Boekwaarde per 31 december	<u>61.514.736</u>	<u>58.746.121</u>

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Totaal		
Aanschafwaarde	113.014.374	108.399.470
Cumulatieve herwaardering	0	0
Impairment/ vastgoedvoorziening	-19.556	-20.000
Cumulatieve afschrijvingen	-51.480.091	-49.633.349
Boekwaarde per 31 december	<u>61.514.732</u>	<u>58.746.121</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

2. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<u>Overige vorderingen</u>		
SBZ zomerland	30.000	30.000
<u>Compensatieregeling Nza</u>		
Compensatieregeling Nza	0	1.517.051
<u>Langlopende vorderingen</u>		
Vordering op AM	4.780.000	5.780.000
<u>Disagio</u>		
Disagio langlopende leningen Wfz	333.595	352.032
Totaal financiële vaste activa	<u>5.143.595</u>	<u>7.679.083</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	7.679.083	10.184.582
Bij: nieuwe langlopende vordering	0	30.000
Af: aflossing AM	-1.000.000	-1.000.000
Af: overig	-149.846	0
Af: afschrijvingen	-1.385.642	-1.535.498
Boekwaarde per 31 december	<u>5.143.595</u>	<u>7.679.083</u>

3. Voorraden

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Overige voorraden:		
Buurtsuper Vierpolders	0	15.494
Totaal voorraden	<u>0</u>	<u>15.494</u>

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

4. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<u>Vorderingen op debiteuren:</u>		
Debiteuren	909.563	957.665
Voorschotten bewonersgelden	451.900	453.900
Vordering WMO/SRW/Jeugdwet	1.019.065	894.173
Vorderingen op debiteuren bijkomende kosten	14.892	24.544
<u>Overige vorderingen:</u>		
Vordering AM < 1 jaar	997.527	1.101.583
<u>Vooruitbetaalde bedragen:</u>		
Premie zorgverzekering personeel	22.948	20.227
Onderhouds- en service contracten	507.719	440.644
Opleidingen	138.780	86.441
Huisvesting	82.626	61.422
Huishoudgelden	191.723	239.158
Overige	125.690	39.845
<u>Nog te ontvangen bedragen:</u>		
Rente	0	281
Subsidie	129.571	138.226
Overige	444.928	514.193
<u>Overige overlopende activa:</u>		
Meer-keuze-arbeidsvoorwaarden	107.751	103.864
Overige	110.397	81.413
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>5.255.079</u>	<u>5.157.579</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

5. Vorderingen (+) uit hoofde van financieringstekort en/of schulden (-) uit hoofde van financieringsoverschot

	t/m 2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	523.203	0	523.203
Financieringsverschil boekjaar			400.382	400.382
Indexeringen			0	0
Correcties voorgaande jaren	0	59.620	0	59.620
Betalingen/ontvangsten	0	-582.823	0	-582.823
Subtotaal mutatie boekjaar	0	-523.203	400.382	-122.821
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>400.382</u>	<u>400.382</u>
Voorziening overproductie		0		0
Saldo per 31 december		<u>0</u>		<u>400.382</u>
Stadium van vaststelling (per erkenning):				
CZ	c	c	a	
Achmea	c	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	400.382	391.766
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	0
	<u>400.382</u>	<u>391.766</u>

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	82.950.469	80.329.766
Af: ontvangen voorschotten	82.550.086	79.938.002
Totaal financieringsverschil	<u>400.382</u>	<u>391.764</u>

Toelichting:

Zorgkantoor CZ

De uiteindelijke vordering op de balansdatum bedraagt € 337.314 en heeft betrekking op de 2017.

Zorgkantoor Achmea

De uiteindelijke vordering op de balansdatum bedraagt € 63.068 en heeft betrekking op 2017.

6. Liquide middelen

De specificatie is als volgt :

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Kassen	9.281	20.895
ING	2.510.300	2.500.956
Van Lanschot Bank	235.650	1.610.628
ABNAMRO bank	6.406.486	8.551.405
Rabobank	1.162.486	1.140.290
Kruisposten kas/bank/giro	1.480	854
Totaal liquide middelen	<u>10.325.682</u>	<u>13.825.027</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

7. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	42.808	42.808
Bestemmingsfonds(en)	23.566.977	23.247.723
Totaal eigen vermogen	<u>23.609.785</u>	<u>23.290.531</u>

Eigen vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-16</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	42.808	0	0	42.808
Bestemmingsfonds	23.247.723	319.254	0	23.566.977
Algemene en overige reserves	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	<u>23.290.531</u>	<u>319.254</u>	<u>0</u>	<u>23.609.785</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

8. Voorzieningen

	Saldo per 31-dec-16	Dotatie	Vrijval	Onttrekking	Saldo per 31-dec-17
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€	€
Personele voorzieningen:					
Jubilea	896.673	75.798	0	64.893	907.578
PBL	3.190.242	1.330.639	0	1.254.833	3.266.047
Arbeidsongeschiktheid	862.826	392.078	320.663	298.487	635.754
Reorganisatie	1.035.087	251.627	289.285	321.578	675.851
	<u>5.984.827</u>	<u>2.050.142</u>	<u>609.948</u>	<u>1.939.792</u>	<u>5.485.230</u>
Overige voorzieningen:					
Saneringsverplichting terrein HO	80.000	0	0	0	80.000
Verlieslatende contracten	46.362	8.312	19.414	35.260	0
Asbestproblematiek	326.474	328.088	0	0	654.563
Voorziening sloop	201.037	23.803	27.528	14.823	182.490
	<u>653.874</u>	<u>360.203</u>	<u>46.942</u>	<u>50.083</u>	<u>917.053</u>
Totaal voorzieningen	<u>6.638.701</u>	<u>2.410.345</u>	<u>656.890</u>	<u>1.989.875</u>	<u>6.402.282</u>

<i>Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moet worden beschouwd:</i>	31-dec-17
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	2.782.396
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	3.655.244
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	560.639

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

9. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	41.411.212	43.966.764
Totaal langlopende schulden	<u>41.411.212</u>	<u>43.966.764</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Stand per 1 januari	43.966.765	46.522.316
Bij: nieuwe leningen	0	0
Af: aflossingen	2.555.551	2.555.551
Af: vervroegde aflossing	0	0
Stand per 31 december	<u>41.411.212</u>	<u>43.966.765</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.555.551	2.555.551
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>38.855.660</u>	<u>41.411.214</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	2.555.551	2.555.551
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	38.855.663	41.411.212
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	28.633.458	31.189.007

Voor een nadere specificatie van de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

10. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt :

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Crediteuren	1.868.956	987.421
Belastingen en sociale premies	2.534.040	2.503.929
Schulden terzake pensioenen	254.560	1.306.202
Nog te betalen salarissen, personeel niet in loondienst en overige personele kosten	1.129.394	1.296.424
Vakantiegeld	1.953.144	1.931.873
Vakantiedagen	957.205	897.140
Omzetbelasting	14.174	16.323
Nog te betalen energie / huur	107.774	222.485
Dagbesteding derden	78.668	70.872
Accountantskosten	49.567	44.891
Te betalen rente en disagio	207.927	220.787
Te betalen onderhoudskosten	230.208	348.547
Vooruitontvangen opbrengsten	165.884	104.109
Nog te betalen frictiekosten	47.776	66.669
Fonds t.b.v. bewoners	109.854	132.208
Personeelsvereniging	18.060	26.185
Vooruitontvangen bedragen personele subsidies	508.537	608.068
Investeringsverplichtingen	0	0
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	2.555.551	2.555.551
Overigen	1.145.236	1.467.091
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>13.936.514</u>	<u>14.806.775</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen wij u naar de geconsolideerde toelichting van de balans.

5.1.13 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

11. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Hiervoor wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

5.1.14 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT (IM)-MATERIELE VASTE ACTIVA

	Totaal IMVA	MVA				Totaal MVA
	Software	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en voortuitbetalingen op materiële vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	964.651	75.939.930	23.054.000	9.039.208	410.352	108.443.485
- cumulatieve afschrijvingen	632.505	33.400.603	12.162.739	4.114.022	0	49.677.364
- overige vaste activa	0	20.000	0	0	0	20.000
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>332.146</u>	<u>42.519.328</u>	<u>10.891.261</u>	<u>4.925.186</u>	<u>410.352</u>	<u>58.746.122</u>
Mutaties in het boekjaar						
- Activering	0	298.085	0	1.493.517		1.791.602
- investeringen	0	0	0	0	6.547.863	6.547.863
- afschrijvingen	167.376	2.396.249	690.997	1.057.735	0	4.144.981
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	172.358	107.199	9.500	737.050	0	853.749
.cumulatieve afschrijvingen	172.358	107.199	9.500	737.050	0	853.749
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	2.621.219	87.362	206.246	0	2.914.827
mutatie overige vaste activa	0	444	0	0	0	444
cumulatieve afschrijvingen	0	1.317.276	78.146	93.082	0	1.488.505
						0
per saldo	<u>0</u>	<u>-1.303.498</u>	<u>-9.216</u>	<u>-113.164</u>	<u>0</u>	<u>-1.425.879</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-167.376</u>	<u>-3.401.663</u>	<u>-700.213</u>	<u>322.618</u>	<u>6.547.863</u>	<u>2.768.605</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	792.293	73.509.597	22.957.138	9.589.429	6.958.215	113.014.374
- cumulatieve herwaarderingen						0
- cumulatieve afschrijvingen	627.523	34.372.377	12.766.089	4.341.625	0	51.480.091
- overige vaste activa	0	19.556	0	0	0	19.556
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>164.770</u>	<u>39.117.665</u>	<u>10.191.048</u>	<u>5.247.804</u>	<u>6.958.215</u>	<u>61.514.727</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	20%	3,3%	3,3%	33,33% - 10%	0,0%	

5.1.15 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	FVA			Totaal FVA
	Disagio	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	352.033	1.517.051	5.810.000	7.679.084
Kapitaalstortingen				0
Resultaat deelnemingen				0
Afschrijvingen	18.437	1.367.205	0	1.385.642
Aflossing vordering op AM	0	0	1.000.000	1.000.000
overige	0	149.846	0	149.846
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>333.596</u>	<u>0</u>	<u>4.810.000</u>	<u>5.143.595</u>
Som waardeverminderingen	0	0	0	0

5.1.16 OVERZICHT LANGLOPENDE LENINGEN

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke-rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflos-sings-wijze	Aflossing tm december 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG	9-sep-02	4.700.000	30	lineair	2,980%	2.506.435		156.652	2.349.783	1.566.522	15	lineair	156.652	Wfz
BNG	16-sep-02	6.300.000	30	lineair	2,990%	3.360.000		210.000	3.150.000	2.100.000	15	lineair	210.000	Wfz
NWB	19-nov-02	4.000.000	30	lineair	3,100%	2.133.333		133.333	2.000.000	1.333.334	15	lineair	133.333	Wfz
BNG	20-mrt-00	2.949.567	30	lineair	3,860%	2.064.697		147.478	1.917.219	1.179.827	13	lineair	147.478	VWS
NWB	3-nov-08	6.806.703	20	lineair	2,800%	1.021.004		85.084	935.920	510.501	11	lineair	85.084	Wfz
BNG	9-dec-09	4.000.000	30	lineair	3,730%	3.066.667		133.333	2.933.334	2.266.667	22	lineair	133.333	Wfz
BNG	9-dec-09	4.150.000	30	lineair	3,730%	3.181.667		138.333	3.043.334	2.351.667	22	lineair	138.333	Wfz
NWB	6-mei-10	4.053.484	40	lineair	3,490%	3.445.461		101.337	3.344.124	2.837.439	33	lineair	101.337	Wfz
NWB	12-dec-11	14.000.000	20	lineair	3,040%	10.500.000		700.000	9.800.000	6.300.000	14	lineair	700.000	Wfz
BNG	14-dec-12	10.000.000	20	lineair	2,610%	8.000.000		500.000	7.500.000	5.000.000	15	lineair	500.000	Wfz
ABN AMRO	1-jul-15	5.000.000	15	lineair	2,900%	4.687.500		250.000	4.437.500	3.187.500	13	lineair	250.000	hypothecair
Totaal						43.966.764	0	2.555.551	41.411.214	28.633.458			2.555.551	

5.1.17 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

12. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	83.015.875	80.450.212
Opbrengsten Jeugdwet	1.011.728	1.025.648
Opbrengsten Wmo	2.262.597	1.644.936
Overige zorgprestaties	1.662.557	1.633.395
Totaal	<u>87.952.757</u>	<u>84.754.191</u>

13. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	1.672	18.113
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	626.616	683.109
Totaal	<u>628.287</u>	<u>701.222</u>

14. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
<u>Overige dienstverlening:</u>		
Algemene administratieve diensten	8.555	56.361
Hotelmatige diensten	560.270	680.301
Bewonersgebonden functies	46.727	39.773
Opbrengsten reïntegratie en buurtsupers	0	-13
Transactie resultaten vastgoed	33.038	55.639
Overige	490.857	690.274
Totaal	<u>1.139.448</u>	<u>1.522.336</u>

15. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	44.657.831	43.236.645
Sociale lasten	6.745.838	6.823.966
Pensioenpremies	3.656.623	3.543.003
	<u>55.060.293</u>	<u>53.603.614</u>
<u>Andere personeelskosten:</u>		
Kosten werving en selectie	182.460	210.104
Opleidingskosten	1.349.151	1.362.870
Werkkleding	15.284	17.960
Kosten arbo en reïntegratie	268.072	239.947
Reiskosten woon-/werkverkeer	895.190	841.083
Overige personele kosten	223.310	425.036
Sub-totaal	<u>57.993.760</u>	<u>56.700.613</u>
Personeel niet in loondienst	3.097.097	1.984.466
Totaal personeelskosten	<u>61.090.857</u>	<u>58.685.081</u>
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>1.108</u>	<u>1.088</u>

5.1.17 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

16. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	167.376	194.566
- materiële vaste activa	4.144.981	4.539.676
- financiële vaste activa	1.385.642	1.535.497
	<u>5.697.998</u>	<u>6.269.739</u>

Toelichting:

Voor de toelichting verwijzen we u naar de geconsolideerde toelichting resultatenrekening.

17. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt :

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	5.541.182	4.971.405
Algemene kosten	5.756.437	5.824.313
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	3.566.450	3.357.383
Onderhoud- en energiekosten		
- Onderhoud	3.079.364	2.192.101
- Energie	1.151.901	1.266.123
Subtotaal	<u>4.231.265</u>	<u>3.458.223</u>
Huur en leasing	2.115.703	2.033.939
Operationele lease	67.479	45.522
Totaal bedrijfskosten	<u>21.278.517</u>	<u>19.690.785</u>

18. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt :

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	-4.447	-17.357
Boeterente	0	0
Rentelasten	1.338.313	1.416.617
Totaal financiële baten en lasten	<u>1.333.866</u>	<u>1.399.260</u>

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van Stichting Zuidwester heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 13 maart 2018.

De Raad van Toezicht van Stichting Zuidwester heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 28 maart 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2017 wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nieuw licht werpen op de feitelijke situatie per balansdatum.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

W.G. 28 maart 2018
Drs. J.W.A. Waardenburg MSM (voorzitter RvB)

W.G. 28 maart 2018
Drs. L.L. Schoots (voorzitter RvT)

W.G. 28 maart 2018
Drs. N. Baroch RA (lid RvB)

W.G. 28 maart 2018
Mevr. S.E. van Opijnen-Zwart (vice-voorzitter RvT)

W.G. 28 maart 2018
Drs. J. Springvloet Dubbeld – van de Schraaf MSc RA (lid RvT)

W.G. 28 maart 2018
Drs. T.J. ten Berge (lid RvT)

W.G. 28 maart 2018
Drs. P.J.G. Nouwens (lid RvT)

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

Het behaalde resultaat in het boekjaar staat ter vrije beschikking van Stichting Zuidwester. Het resultaat over 2017 wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

5.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Zuidwester heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Zuidwester te Middelharnis

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Zuidwester ('de instelling') te Middelharnis gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Zuidwester op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn hierna beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zuidwester zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2017 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door de instelling als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op het tot stand komen van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de zorginstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Tilburg, 29 maart 2018

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

was getekend

drs. M.M.H. Tagage RA
